

Pakolaistoimijoiden yhteinen kannanotto: Suomi ei saa unohtaa afganistanilaisia

Poikkeukselliset evakuoinnit Afganistanista päättyivät, ja miljoonat afganistanilaiset jäivät vainon ja muiden ihmisoikeusloukkausten vaaraan sekä nälänhädän ja turvattomuuden keskelle. Me emme saa unohtaa hädässä olevia afganistanilaisia sekä maan vakavaa ihmisoikeustilannetta ja syvenevää humanitaarista kriisiä. Suomen on pikaisesti nostettava pakolaiskiintiötä merkittävästi, autettava perheitä sekä myönnettävä suojelua tarvitseville afganistanilaisille humanitaarisia viisumeja.

Puolet Afganistanin väestöstä on lapsia, ja tänä vuonna kotinsa pakon edessä jättäneistä 80 % on naisia ja lapsia. Afganistanin UNICEFin mukaan maa oli ennestään jo yksi vaarallisimmista maista lapsille, ja lisäksi COVID-19-pandemia ja kuivuus ovat romahduttaneet lasten elintason ja hyvinvoinnin. Noin 10 miljoonaa lasta on humanitaarisen avun varassa, ja miljoonan alle viisivuotiaan lapsen arvioidaan kärsivän aliravitsemuksesta tilanteen jatkuessa. Nyt tilanne lapsen oikeuksien toteutumisen suhteen on kriisiytymässä vakavasti: yhä useamman lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen tai oikeus koulutukseen ovat vaakalaudalla.

Suomi on yksi maailman turvallisimmista ja vakaimmista maista, ja siksi sillä on kaikki edellytykset vastaanottaa kansainvälistä suojelua tarvitsevia ihmisiä. Suomen tulee nostaa nykyistä 1 050 ihmisen pakolaiskiintiötä merkittävästi ja ottaa tässä pikaisesti Afganistanin tilanne huomioon. Esimerkiksi Ruotsi vastaanottaa vuosittain 5 000 pakolaista uudelleensijoittamisen kautta. Uudelleensijoittaminen kiintiön kautta on turvallinen tapa tarjota suojelua kaikista haavoittuvimmassa asemassa oleville ihmisille, kuten naisille, lapsille, vammautuneille sekä väkivallan uhreille.

Perheenjäsenen saaminen Suomeen on nykyisellään valtavan vaikeaa. Tämän lisäksi afganistanilaisten perheenyhdistämiset ovat koronapandemian vuoksi keskeytyneet lähes kokonaan. Moni lapsi on jäänyt Afganistaniin välittömään hengenvaaraan. Suomen on nyt helpotettava ja nopeutettava afganistanilaisten perheenyhdistämistä joustoilla ja erikoisjärjestelyillä. Niin Suomessa olevien afganistanilaisten perheenjäsenille kuin erityisessä vainon vaarassa oleville pääsy turvaan on varmistettava evakuoinneilla tai myöntämällä humanitaarisia viisumeita.

“On väärin asettaa kansainvälistä suojelua saaneiden perheenyhdistämiselle sellaisia kohtuuttomia edellytyksiä, joita hyvin heikossa asemassa olevat ihmiset eivät pysty täyttämään. Perheenyhdistäminen on ollut käytännössä hyvin vaikeaa jo pitkään, ja nyt perheiden tulevaisuus näyttää entistä synkemmältä, kun Afganistanista poistuminenkin on entistä vaikeampaa. Humanitaaristen viisumien avulla voisivat perheenjäsenet päästä Suomeen edes hieman helpommin”, Pakolaisneuvonnan toiminnanjohtaja **Pia Lindfors** sanoo.

Lisäksi Suomessa pitkään turvapaikkaprosessissa oleville afganistanilaisille tulee myöntää kansainvälistä suojelua pika-aikataululla. Afganistanin turvallisuustilanne ei heikentynyt vasta elokuussa; maa on todellisuudessa ollut turvaton jo pitkään. Eurooppaan mahdollisesti saapuvien suojelua hakevien afganistanilaisten ihmisoikeuksia on kunnioitettava ja muistettava, etteivät turvapaikanhakijat ole “laittomia”.

“Muutamat Euroopan maat ovat ilmoittaneet, etteivät he aio ottaa vastaan pakolaisia Afganistanista, mikäli heitä saapuu Eurooppaan. Ovatko nämä maat unohtaneet, että turvapaikan hakeminen on ihmisoikeus ja että kansainväliset sopimukset velvoittavat maita antamaan suojelua sitä tarvitseville? Suomi on muiden Euroopan maiden kanssa sitoutunut muun muassa YK:n pakolaissopimuksen täysimääräiseen soveltamiseen”, ihmettelee **Katja Mannerström** Suomen Pakolaisavusta.

Lisätietoja:

Pia Lindfors, Pakolaisneuvonnan toiminnanjohtaja
p. 050 366 5942, pia.lindfors@pakolaisneuvonta.fi

Katja Mannerström, yhteiskuntasuhdepäällikkö, Suomen Pakolaisapu
p. 044 761 5708, katja.mannerstrom@pakolaisapu.fi

Kannanoton allekirjoittaneet tahot:

Suomen Pakolaisapu

Lastensuojelun Keskusliitto

Pelastakaa Lapset

Pakolaisneuvonta

Amnesty International Suomen osasto